

Nye Steinkjer 2020

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Fellesnemndas arbeidsutvalg	19.04.2018	
Fellesnemnd nye Steinkjer kommune	23.05.2018	

Arkivsaksnr: 2018/1839

Klassering:

Saksbehandler: Susanne Bratli

DELTAKELSE I INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS) OG MEDLEMSKAP I SAMVIRKEFORETAK- NYE STEINKJER KOMMUNE

Prosjektleders forslag til vedtak:

Nye Steinkjer kommune viderefører deltakelsen i de interkommunale selskapene dagens kommuner deltar i.

Dette gjelder følgende selskaper:

- Brannvesenet Midt IKS
- KonSek Trøndelag IKS
- Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS
- Trondheim Havn IKS
- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
- Lierne Nasjonalparksenter IKS

Nye Steinkjer kommune viderefører medlemskap i samvirkeforetakene dagens kommuner deltar i. Dette gjelder følgende foretak:

- Revisjon Midt-Norge SA
- Biblioteksentralen SA

Saksopplysninger:

I forbindelse med kommunesammenslåingen må det tas stilling til eierskap i selskaper, deltakelse i interkommunale selskaper (IKS), opprettelse av kommunale foretak, medlemskap i foreninger og interkommunalt samarbeid for den nye kommunen. Alt dette er prinsipielle spørsmål som skal behandles av fellesnemnda.

I prosjektorganisasjonen er det en egen arbeidsgruppe som arbeider med disse spørsmålene. Arbeidsgruppa består av: Susanne Bratli, leder, Anita Ulstad og representant for kommuneadvokaten. Dette saksfremlegget baserer seg i sin helhet på tilrådingen fra arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa vil suppleres med to tillitsvalgte i det videre arbeidet.

Det legges opp til fire saker til fellesnemnda:

- Deltakelse i interkommunale selskaper og medlemskap i samvirkeforetak
- Eierskap i aksjeselskap og medlemskap i foreninger
- Interkommunalt samarbeid
- Kommunale foretak. Dersom noen av dagens eksisterende kommunale foretak skal videreføres i den nye kommunen må fellesnemnda formelt vedta å opprette disse foretakene. Spørsmålet om organisering av eiendomsforvaltningen i nye Steinkjer, som fra 01.01.2018 er organisert som en del av Steinkjerbygg KF i Steinkjer kommune, vil være en del av denne saken.

I denne første saken bes det om at fellesnemnda tar stilling til deltakelse i interkommunale selskaper (IKS) og medlemskap i samvirkeforetak (SA).

Deltakelse i interkommunale selskaper (IKS):

Verran og Steinkjer kommuner er deltakere i følgende interkommunale selskaper:

- Brannvesenet Midt IKS
- KonSek Trøndelag IKS
- Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS
- Trondheim Havn IKS
- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
- Lierne Nasjonalparksenter IKS

Begge kommunen er deltaker i disse IKS'ene i dag, med unntak av Lierne Nasjonalparksenter IKS hvor det bare er Steinkjer kommune som er deltaker.

Et interkommunalt selskap (IKS) etter lov om interkommunale selskaper kan bare eies av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Eierne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosentdel av selskapets forpliktelser, denne samsvarer som oftest med deltakerens eierandel i selskapet.

Selskapets øverste myndighet er representantskapet der eierne av selskapet er representert.

Representantskapet velger styret, som har ansvaret for forvaltningen av selskapet sammen med daglig leder.

Et IKS bygger på mange av de samme prinsippene som et aksjeselskap, men er tenkt mer tilpasset kommunal virksomhet. I prinsippet kan alle typer oppgaver legges til et IKS. Lov om interkommunale selskaper har ingen begrensinger med hensyn til hvilke oppgaver som kan legges til et IKS. Eventuelle begrensinger for lovpålagte oppgaver vil måtte følge av en fortolkning av den enkelte lov som oppgavene hører inn under. Selskapsformen er mye brukt av kommunene til å løse kommunale oppgaver. Dette gjelder innenfor en rekke virksomheter, særlig innenfor arkiv, renovasjon og brann- og redningstjenester.

Etter lov om interkommunale selskaper kan den enkelte deltaker med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet.

Det er kommunestyrene selv som skal si opp deltakelse i IKSer. Det vil derfor bli lagt opp til en formell behandling av oppsigelse av de opprinnelige kommunenes deltakelse i IKSene slik at alt blir formelt i orden.

Fellesnemndas vedtak innebærer at den nye kommunen fortsetter deltakelsen i IKSene fra 01.01.2020.

Lov om IKS § 26 har regler om eierskifte og gjelder alle typer av eierskifte. Ved kommunesammenslåing skjer det en form for eierskifte ved at ny kommune overtar rettigheter og forpliktelser fra den eller de kommunene som inngår i den nye kommunen.

Ved kommunesammenslåing vil eierbrøken bli en annen. Det blir færre deltagere i selskapet og dette påvirker eierbrøken. Eierbrøken vil kreve endring av selskapsavtalen. Det følger av Lov om IKS § 4, tredje ledd nr. 7 at eierandelen skal fremgå av selskapsavtalen. Det betyr at deltagerne må sørge for å få endret selskapsavtalen etter en kommunesammenslåing.

Her er en presentasjon av de interkommunale selskapene:

Selskap	Eierandel	
Brannvesenet Midt IKS	Steinkjer 52,6 % Verran: 5.8 %	Selskapets formål er å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver slik de er gitt i Lov av 14.06.02. nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), med tilhørende forskrifter. Selskapet kan i tillegg ivareta andre oppgaver på vegne av deltakerkommunene, primært innen sikkerhet og redning. Deltakerkommuner: Steinkjer, Verran, Inderøy, Snåsa, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Osen
KonSek Trøndelag IKS	Steinkjer: 6 % Verran: 1 %	Konsek Trøndelag er et interkommunalt sekretariat for 37 kontrollutvalg i Trøndelag. Selskapet ble opprettet 1.1.2018 etter en fusjon mellom Komsek Trøndelag og Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge, og har hovedkontor på Steinkjer og avdelingskontor i Trondheim.
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	Steinkjer: 3,45 %, Verran: 1,72 %	Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS (IKA Trøndelag IKS) ble etablert i januar 1999. Fylkeskommunen og kommuner i Trøndelag og interkommunale selskap og foretak kan være deltakere i selskapet. Selskapet har sitt hovedkontor i Trondheim. Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for eiernes papirbaserte og elektroniske arkiver og sørge for at materialet blir gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål. Selskapet skal kunne fungere som fylkesarkiv for fylkeskommunen.
Trondheim Havn IKS	Steinkjer: 2,06 % Verran :0.01 %	Selskapet har som formål å samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet, samt sørge for sikkerhet og framkommelighet i selskapets havner og deltakerkommunens sjøområder. I tilknytning til dette skal Trondheim Havn (TH) på vegne av deltakerkommunene ivareta alle forretningsmessige og administrative oppgaver som etter Havne- og farvannsloven påligger kommunene, samt håndheve de bestemmelser som etter Havne- og farvannsloven med forskrifter gjelder innenfor kommunenes sjøområder. Desidert største eier er Trondheim kommune med 77, 87 prosent.
Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS	Steinkjer: 15,3 % Verran :1,8 %	Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS ble stiftet i 2013. Alle kommuner i Nord-Trøndelag er deltakere i selskapet. Formålet er å sikre et godt og helhetlig tilbud til alle kvinner, barn og menn som er utsatt for vold eller trusler om vold i

		nære relasjoner, og sikre at lov om kommunale krisesentertilbud av 19.6.2009 etterleves.
Lierne Nasjonalparksenter IKS	Steinkjer: 5 %	Lierne Nasjonalparksenter IKS skal være et informasjonscenter for Lierne nasjonalpark og Blåfjella — Skjækerfjella nasjonalpark og skal videre; formidle kunnskap og opplevelser om kultur, natur og naturbruk, arbeide for økt forståelse av verdien som ligger i samspill mellom mennesker og natur, bidra til at barn og ungdom opplever naturglede og gjennom dette blir gode forvaltere, gjennom samarbeid bidra til utvikling av ansvarlig, naturbasert næringsaktivitet i regionen, og ivareta rollen som koordinator ovenfor de andre innfallsportene til nasjonalparkene.

Medlemskap i samvirkeforetak (SA):

Verran og Steinkjer kommuner er medlemmer i følgende samvirkeforetak:

- Revisjon Midt-Norge SA
- Biblioteksentralen SA

Et samvirkeforetak er en sammenslutning med hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Samvirkeforetak reguleres gjennom Lov om samvirkeforetak. Forbrukere, næringsdrivende og andre som kan få sine økonomiske interesser ivaretatt av et samvirkeforetak, har rett til å bli medlem av foretaket ved innmelding. Et medlem kan bringe medlemskapet til opphør ved skriftlig utmelding til foretaket.

Her er en presentasjon av samvirkeforetakene:

Foretak	
Revisjon Midt-Norge SA	Revisjon Midt-Norge SA er en selvstendig revisjonsenhet organisert som et samvirkeselskap. Deltakerne i selskapet er kommunene Agdenes, Bindal, Brønnøy, Flatanger, Fosnes, Frosta, Frøya, Grane, Grong, Hattfjelldal, Hemne, Hitra, Høylandet, Inderøy, Klæbu, Leka, Levanger, Lierne, Malvik, Meldal, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Namdalseid, Namsos, Namsskogan, Nærøy, Orkdal, Overhalla, Røyrvik, Selbu, Skaun, Snillfjord, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Sømna, Trøndelag fylkeskommune, Tydal, Vefsn, Vega, Verdal, Verran og Vevelstad. Hovedkontoret ligger i Steinkjer. Hovedvirkeområde er kommunene, men har et betydelig antall andre selskaper. Dette gjelder i hovedsak virksomheter som kommunene er engasjert i gjennom eierskap eller interkommunalt samarbeid.
Biblioteksentralen SA	Biblioteksentralen (BS) er et serviceorgan for alle typer offentlige bibliotek. BS har til oppgave å være hovedleverandør av produkter og tjenester til biblioteker og liknende institusjoner. I tillegg kan BS delta i/etablere virksomhet med det formål å betjene det totale bok-, informasjons- og kunnskapsmarkedet. BS skal drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper, slik at det skapes økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter og slik at andelseiernes interesser ivaretas på beste måte. BS har ikke økonomisk fortjeneste i seg selv som formål for virksomheten — herunder heller ikke for medlemmene. Biblioteksentralen ble etablert i 1952, og eies av 424 kommuner, 15 fylkeskommuner, KS og Norsk Bibliotekforening.

Saksvurderinger:

Selv om fristen for å melde endring eller eventuelt å melde fra om at nye Steinkjer ikke skal være deltaker i interkommunale selskaper ligger en del fram i tid, anbefales det likevel å avklare dette i god tid. Dette vil være positivt for forutsigbarheten til selskapene og til de resterende deltakerkommunene.

Intensjonsavtalen om kommunesammenslåing sier følgende om

«Interkommunale samarbeid og forretningsdrift

Kommunal drift skal hovedsakelig skje under direkte folkevalgt styring og kontroll, dersom ikke andre hensyn tilsier noe annet. Det skal gjøres en gjennomgang av dagens ulike interkommunale samarbeidsordninger for å finne fram til den mest hensiktsmessige måten å organisere og løse oppgavene på.

.....

Den nye kommunen skal overta de tidligere kommunenes eierandeler i interkommunale selskaper (IKS), kommunale foretak (KF) og aksjeselskaper (AS) som den ønsker å videreføre. Den nye kommunen skal utvikle en egen strategi for forvaltning av eierinteresser.»

Selv om det er et uttrykt ønske at så mye som mulig av kommunal drift skal skje under direkte folkevalgt styring og kontroll, er det i noen sammenhenger hensyn som tilsier at det må velges andre løsninger. Oppgavene som dagens kommuner allerede har valgt å løse gjennom deltakelse i interkommunale selskaper er av en slik karakter at de er vanskelige for den enkelte kommune å løse hver for seg. Det er i de fleste tilfellene også vurdert at det er mer hensiktsmessig å organisere i et interkommunalt selskap enn i en interkommunal samarbeidsløsning innen rammen av kommuneloven.

Brannvesenet Midt IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i Brannvesenet Midt IKS. Det vurderes som en god måte å oppfylle kommunens plikter etter Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), med tilhørende forskrifter.

KonSek Trøndelag IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i KonSek Trøndelag IKS. Ifølge forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner skal sekretariatet for kontrollutvalget «være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon». Dette vurderes derfor at deltakelse i KonSek Trøndelag IKS er en god måte å ivareta sekretariatet for kontrollutvalget i kommunen.

Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS. Begge kommunene har deponert stor del av sitt papirbaserte arkivmateriale dit. De vil bli en viktig kompetansebase når det gjelder den nye personopplysningsloven og lagring av digitale arkiv, og er en viktig samarbeidspartner for at vi skal oppnå kvalitet og stordriftsfordel i arkivtjenesten.

Trondheim Havn IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i Trondheim Havn IKS. Erfaringene med å drive havnevirksomhet innen rammen av Trondheim Havn IKS er god. Dette er med og sikrer effektiv og god havnevirksomhet.

Nord-Trøndelag Krisesenter IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i Nord-Trøndelag Krisesenter IKS. Dette vurderes som en god måte å ivareta at kommunens forpliktelser etter Lov om kommunale krisesentertilbud ivaretas.

Lierne Nasjonalparksenter IKS

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører deltakelsen i Lierne Nasjonalparksenter IKS. Deler av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark ligger i Steinkjer, og nasjonalparksenterets oppgave er å formidle kunnskap om nasjonalparker.

Når det gjelder samvirkeforetakene anbefales det å videreføre medlemskapet i begge.

Revisjon Midt-Norge SA.

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører medlemskapet i Revisjon Midt-Norge SA. Foretaket ble stiftet 28.08.2017. Begge kommunene gjorde derfor for kort tid siden vurdering om at de vil få utført sine revisjonsoppgaver ved medlemskap i dette foretaket. Det er ingenting som tilsier at denne vurderingen bør endres.

Biblioteksentralen SA

- Det anbefales at nye Steinkjer viderefører medlemskap i Biblioteksentralen SA. Biblioteksentralens rolle som serviceorgan for alle typer offentlige bibliotek er viktig for bibliotekstjenesten i kommunene.